ILUSTROWANE

WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

NOWE OFERTY LIKWIDACYJNE!

W związku z olbrzymiem zainteresowaniem, jakie wzbudziły nasze poprzednie **oferty likwidacyjne** ogłaszamy poniżej dalsze. Prosimy wszystkich o dokładne przestudjowanie ich i odwrotne nadesłanie swych zamówień, gdyż dużo oferowanych gatunków szybko się wyczerpuje, jak to miało miejsce z poprzednio oferowanemi. Zamówienia zapasowe są więc konieczne.

BŁĘDNODRUKI POLSKIE!

K. O. M. W. 2/10 gr. „gwiazdka **sześcioramienna**" zamiast ośmioramienna czysta lub stemplowana
zamiast zł 12,— . . . . . **tylko 8,40**
dto w oryginalnym arkuszu „ **10,—**

3000 mk. „KONAPSKI" zamiast Konarski niestemplowany
zamiast zł 1,50 . . . . . . **tylko —,80**
za 10 sztuk . . . . „ **6,50**

---

5 fen. „Y" zamiast „F" niestemplowane
za 1 sztukę tylko —,50
„ 10 „ „ 4,—

Inne błędy w wielkim wyborze również na składzie. — Prosimy o listę braków!

P. P./G. G. W. 10 fen. II płyta. **stempl.**

153 E	„S" wyskoczone zam.	7,-	**tylko 2,-**
153 F	Po'ska (l krótsze) „	7,-	„ **2,-**
153 G	„K" odwrócone „	10,-	„ **3,-**
153 I	„rozstrzelone" „	20,-	„ **6,-**
153 K	„Poczto" „	10,-	„ **3,-**

Wszystkie 5 błędów razem tylko zł 12,—. (Okazja!!)

Olbrzymi wybór innych błędów P. P/G. G. W. — Prosimy o mankolisty!

Próbnodruki

25 mk. z orłem **cięte** zamiast ząbkowane na papierze z linjami falistemi (dla prób)
zamiast zł 2,50 **1 sztuka tylko 1,50**
2 szt. w parce „ 3,—
10 „ w bloczku „ 12,50
100 „ w oryg. ark. „ 110,—

Jest to rzadka okazja nabycia cennych próbnodruków, które powinny być w każdym większym zbiorze!

Duży wybór innych próbnodruków!

ILUSTROWANE WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY SPRAWOM FILATELISTYKI

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 15

Przedruk wszelkich artykułów i reprodukcja klisz zastrzeżone!

Prenumerata za I. półrocze: styczeń-czerwiec 1934 r. w kraju zł. **2,75**. zagranicą **3,50**
„ „ cały rok styczeń-grudzień 1934 r. „ „ „ **5,50**, „ **7,00**
Wychodzi co miesiąc za wyjątkiem miesięcy letnich.

Wszelkie wpłaty należy kierować do P. K. O. na konto Nr. 208.547
z dopiskiem „Za prenumeratę Ilustrowanych Wiadomości Filatelistycznych"

Wszelką korespondencję dotyczącą Redakcji i Administracji „Ilustr. Wiad. Fil." należy nadsyłać oddzielnie.

Nr. 38 LISTOPAD 1934 **Rok IV**

Prof. St. Mikstein, Kraków.

Znaczki poczty miejskiej w Przedborzu.

(I wydanie).

Znaczki poczty miejskiej w Przedborzu nie cieszą się dotychczas wziętością. Powodów tego jest kilka, a mianowicie przedewszystkiem brak odpowiedniego opracowania, następnie olbrzymia ilość falsyfikatów najrozmaitszego pochodzenia, wreszcie trudność nabycia faktycznie oryginalnych znaczków.

Dotychczas w polskim języku i polskich pismach nikt szerzej nie zajął się temi znaczkami. Jedynie w Podręczniku z 1925 r. mamy je cokolwiek szerzej katalogowo opracowane. Tymczasem obca literatura posiada takie opracowania, z których przedewszystkiem muszę wymienić opracowanie Dr. Józefa Krögera w „Illustriertes Briefmarken-Journal" Nr. 14/15 z 3 sierpnia 1918 p. t. „Die Stadtpostmarken von Przedbórz". Opracowanie to jest bardzo ważnem ze względów historycznych, albowiem na podstawie cytowanych oryginalnych pism urzędu pocztowego w Przedborzu jak i Magistratu m. Przedborza zostały w nim po raz pierwszy podane do wiadomości zbieraczy wysokości nakładów.

Z dalszych oryginalnych opracowań należy wymienić ogłoszone w Nr. 284 pisma „Die Postmarke" Ottona Stiedl'a „Falschungen der polnischen Stadtpostmarken von Przedbórz", z całym szeregiem ilustracyj znaczków oryginalnych i falsyfikatów II i III wydania. Artykuł ten jednak nie uwzględniając typów poszczególnych znaczków, nie obejmuje całości nawet opisywanego w niem materjału, w każdym jednak razie zawiera bardzo wiele cennych wskazówek i jest próbą gruntownego opracowania.

Oprócz powyższych dwóch znamy jeszcze opracowanie płk. Larkinga opublikowane w „Gibbons Stamp Monthly" w 1930 r. oraz nieznanego autora w „The West-End Philatelist Vol. XIX". Nr. 227 ze stycznia 1923 r.

Do bliższego zajęcia się temi znaczkami spowodowała mnie konieczność ich opracowania do nowego, obecnie wydawanego podręcznika. Do tego opracowania użyczył mi p. Ewald Eichenthal z Warszawy materjału tych znaczków w oryginalnych arkuszach, a p. Włodzimierz Rachmanow udzielił mi pierwszych

wskazówek i informacyj znanych już mu z poprzednio opracowanego podręcznika. Obydwu tym panom za łaskawą pomoc składam też na tem miejscu gorące podziękowanie. Opracowanie to wyjdzie w nowym podręczniku, jednakowoż tam mogą być podane tylko najistotniejsze rzeczy, bez szerszego omówienia. Z tego też powodu korzystając z uprzejmości p. J. Witkowskiego wydawcy Ilustrowanych Wiadomości, pragnę się podzielić z szerokim ogółem polskich filatelistów całym szeregiem szczegółowych wiadomości o tych interesujących znaczkach.

Miasteczko Przedbórz leży nad Pilicą w powiecie Koneckim. Najbliższemi stacjami kolejowemi są dla niego Radomsko na linji Częstochowa—Warszawa lub Końskie na linji Koluszki—Ostrowiec. W ówczesnych czasach posiadało około 6.000 mieszkańców. Urząd pocztowy był austrjackim urzędem etapowym, wymieniającym korespondencję w Końskich jako najbliższej stacji leżącej w okupacji austrjackiej.

W czasie okupacji tak niemieckie jak i austrjackie urzędy pocztowe w obrębie terenów okupowanych nie zajmowały się doręczaniem przesyłek. Obowiązek doręczania przesyłek przerzuciły władze okupacyjne na Magistraty miast, w których znajdowały się urzędy pocztowe, względnie na wójtów gmin należących do danego okręgu pocztowego. Oczywiście spowodowało to pewne wydatki, na które miasta nie miały pokrycia. Celem pokrycia kosztów doręczania przesyłek władze okupacyjne zezwalały na pobieranie pewnych opłat, zależnych od rodzaju przesyłek i odległości, poczty zaś miejskie celem upraszczania manipulacyj przy odbiorze należytości i ułatwienia kontroli wydawały bądź odpowiednie znaczki, bądź też oznaczały przesyłki stosownemi stempelkami. Na wydawanie znaczków dla miejskiej poczty uzyskał zezwolenie tylko Komitet Obowatelski m. Warszawy, we wszystkich zaś pozostałych miejscowościach o ile były wydane znaczki, to zawsze bez zezwolenia i albo były zakazywane i wycofywane z obiegu np. w Sosnowcu i Zawierciu w okupacji niemieckiej, albo co najwyżej tolerowane w okupacji austrjackiej.

Cokolwiek odmiennie przedstawiają się te stosunki w Przedborzu. Pierwsze dwa wydania znaczków Przedborza zostały zamówione przez **urząd pocztowy,** a więc nie miasto, jak również były kasowane datownikiem austrjackiego urzędu pocztowego etapowego. Dokładnie przedstawia tę sprawę następujące wyjaśnienie urzędu pocztowego opublikowane w „Illustriertes Briefmarken-Journal", które podajemy w tłomaczeniu polskiem:

Przedbórz, dnia 22 kwietnia 1918.

Do Pana S. A. w Warszawie.

W odpowiedzi na Pańskie pismo z 20 b. m. donoszę, że tutejsza poczta wydała znaczki dwugroszowe w ilości 3000 a czterogroszowe w ilości 5000 sztuk. Były one w obiegu od 18 grudnia 1917 do 26 lutego b. r., a od 26 lutego b. r. były w użyciu znaczki drugiego wydania wydane w nakładzie: znaczków dwugroszowych 5.000 sztuk, czterogroszowych 10.000 sztuk, sześciogroszowych 3.000 sztuk a dziesięciogroszowych 2.000 sztuk. Znaczki te były w obiegu do 15 marca b. r.

Po 15 marca b. r. objęła tutejsza Rada Miejska dostawę listów dlatego też ostatnio wydane znaczki mają napis „Rada Miasta Przedborza". W jakiej ilości zostały wydane znaczki Rady Miejskiej nie jest mi wiadomo. Stosownie do życzenia dołączam wzory tych znaczków.

Z poważaniem

Naczelnik Poczty, podpis nieczytelny.

Niewiadomo jest dlaczego miasto przyjęło dostawę korespondencji, skoro tem już zajmował się urząd pocztowy. Prawdopodobnie musiało to nastąpić skutkiem nakazu, tembardziej, że nigdzieindziej nie spotykamy tego, aby urząd etapowy zajmował się dostawą korespondencji i w dodatku jeszcze wydawał znaczki. Znaczki te, mimo jednak, że były wydane przez austrjacki etapowy urząd pocztowy względnie przez jego naczelnika były w obiegu i spotykamy je na oryginalnych listach, opaskach gazetowych i telegramach, kasowane datownikiem austrjackim urzędu etapowego w Przedborzu.

Z tego też powodu pierwsze dwa wydania znaczków Przedborza mają inny charakter jak trzy dalsze, wydane przez miejskie czynniki i kasowane pieczątką z herbem miasta Przedborza. Mimo tego wszystkie dotychczasowe opracowania i katatogi zaliczają także i te dwa pierwsze wydania jako „znaczki poczty miejskiej", skutkiem czego i w naszem dalszem opracowaniu, po zaznaczeniu tylko ich specyficznego charakteru utrzymamy dotychczasową klasyfikację.

Po tych ogólnych wyjaśnieniach przystąpimy teraz zkolei do zajęcia się kolejno poszczególnemi wydaniami.

Pierwsze wydanie które ukazało się w obiegu dnia 18 grudnia 1917 r. obejmowało dwa znaczki t. j. 2 gr w kolorze czerwonym o nakładzie 3000 sztuk i 4 gr w kolorze niebieskim o nakładzie 5.000 sztuk. Rysunek znaczków przedstawia polskiego Orła, pod nim „1917" z lewej strony napis „MIASTO PRZEDBORZ" z prawej „STADT PRZEDBORZ", w cztetech rogach cyfry wartości, a między niemi u góry i u dołu „GROSZE" (zobacz rysunek). Znaczki te wykonano litograficznie w arkuszach obejmujących po 32 sztuki. Znaczki tworzące jeden arkusz, tworzyły cztery grupy po 8 znaczków. Pionowy odstęp między lewemi a prawemi grupami wynosił 15 mm., zaś poziomy odstęp między dwoma górnemi a dwoma dolnemi grupami 6 mm. Między poszczególnemi znaczkami w każdej grupie wynosiły odstępy po 4 mm.

Bardzo charakterystycznem i ciekawem jest występowanie t. zw. „typów" w każdym arkuszu, to znaczy znaczków wykazujących odmienne i swoiste cechy w rysunku. W każdym bowiem arkuszu znaczków I wydania spotykamy tylko

Ciąg dalszy na stronie 11.

Austrja. Dla zadokumentowania jak wielkim szacunkiem cieszył się zmarły tragicznie kanclerz Dolfus, austrjackie władze pocztowe wydały znaczek pamiątkowy 24 gr. koloru czarnego. Wykonany został wklęsłodrukiem, w arkuszach po 50 sztuk. Nakład wynosi 3 miljony. Sprzedawany jest po nominale bez żadnej specjalnej dopłaty.

Angija. W ostatnich dniach ukazał się w nowym nakładzie obiegowy znaczek 1 d, który różni się od poprzedniego tem, że obraz znaczka jest pełnokolorowy.

Niemcy. W ślad za wiadomością z poprzedniego numeru podajemy spis wartości składających się na nową serję żałobną z podobizną Prez. Hindenburga

3 fen. — brunatny i czarny
5 „ — zielony i czarny
6 „ — c. zielony i czarny
8 „ — pomarańczowy i czarny
12 „ — karminowy i czarny
25 „ — ultramarynowy i czarny

Czechosłowacja. W myśl zapowiedzi z poprzedniego numeru, aby uzupeł-

nić wiadomości o nowo wydanej serji znaczków legjonowych, reprodukujemy wartość 1 kor.

Belgja. Z okazji otwarcia wystawy filatelistycznej w Brukseli, w 15. VIII. br. wydano na osobnych odcinkach znaczek składający się z 2 wartości: 75 c. + 25 c. i 1 fr. + 25 c. Rysunek jest taki sam, jak analogicznych wartości obieg. z podobizną obecnie panującego monarchy. Oprócz tego znaczki powyższe ukazały się w normalnych arkuszach jako — dobroczynne.

Bułgarja Uroczystości odsłonięcia pomnika Schipka upamiętniono wydaniem serji znaczków składającej się z następujących wartości: 1, 2, 3, 4, 7 i 10 L.

Litwa Obiegową serję opłatną uzupełniono następującemi wartościami:

2 c. — różowy i żółty,
10 c. — czerwony i brunatny
1 L. — lila i czerwony
3 L. — zielony i jasnozielony
5 L. — lila i niebieski

Francja. Znaczek z podobizną Jaques Cartier ukazał się w 2 wartościach:

75 c. — lila
1.50 fr. — niebieski

Rosja Korespondent nasz anonsuje, że: na początku listopada ukaże się nowa serja lotnicza 5, 10, 15, 20 i 30 kop., na początku grudnia upamiętni się 10 lat bez Lenina znaczkami 1, 3, 5, 10, 20 i 30 kop., na końcu zaś grudnia ukaże się serja przeciwgazowa 5, 10, 15, 20 i 35 kop. Nakład pierwszej ma wynosić 60000, drugiej 50000, a ostatniej 500000.

Rumunja. W zrozumieniu jak doniosłą rolę odgrywają owoce w życiu gospodarczem krajów rolniczych rumuńskie władze pocztowe z okazji „tygodnia propagandy owoców" wydały 2 znaczki pamiątkowe:

1 L. zielony
2 L. brunatny.

Włochy Jak już dawniej podkreślaliśmy na łamach naszego pisma, żaden chyba kraj nie wydaje tyle znaczków, jak Włochy. Świeżo bowiem ukazały się serje pamiątkowe z okazji Kongresu Elektrycznego i Radjobiologicznego, oraz na

cześć wynalazcy Antoniego Pattinociego jako też z okazji 100-lecia orderu waleczności wojennnej. Ostatnia serja składa się z 11 wartości, z których jedną reprodukujemy.

Stany Zjednoczone. Wiadomość naszą z poprzedniego numeru uzupełniamy

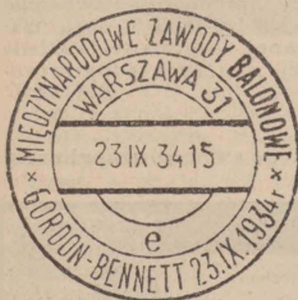
reprodukcją znaczków pięknej serji przedstawiającej fragmenty amerykańskich parków narodowych.

Z okazji 300-lecia Stanu Winsconsin wydano znaczek pamiątkowy 3 c. koloru fioletowego o rysunku jaki przedstawia reprodukcja.

Listy z okazji zawodów Gordon-Benetta.

Jak donosiła już prasa codzienna podczas wspomnianych zawodów balony warszawskiego aeroklubu „Syrena" i „Legjonowo" zabierały pocztowe przesyłki, które zaopatrywano

GORDON-BENNETT 1934
WARSZAWA — 23. IX 1934
Wysłano balonem „SYRENA"

specjalnym kasownikiem pamiątkowym Warszawa 31, i prostym stemplem z odpowiednim napisem. Listy takie są już dzisiaj bardzo poszukiwane.

Nowe znaczki.

Celem zużycia nie mających praktycznego zastosowania znaczków, przedrukowano szereg wartości nowemi. I tak ukazały się następujące znaczki:
25/80 gr. — bronzowy (Wit Stwosz)
55/60 gr. — niebieski (orzeł)
1/1.20 zł. — granatowy (Sobieski)
oprócz tego wydano 2 wartości prowizoryczne znaczków dopłatnych, a mianowicie:
20 gr./5 zł. — (dopłata bronzowa)
25 gr./1 zł. — (Mościcki).

Wojciech Morowski.

„Uderz w stół . . . . .“

Dziwną rzeczą wydaje się, że z dwu moich artykułów w 34 numerze „Il. Wiad. Fil.“ odpowiada p. Czarnocki w piśmie „Ikaros“ właśnie na ten, który ani do niego nie był skierowany, ani nawet z myślą o nim pisany.

Po wyczerpaniu przeze mnie argumentacji o celowości zbierania usterek, uważam kwestję tę za skończoną, choć p. Czarnocki w dalszym ciągu broni się między wierszami jałowemi docinkami pod postacią epitetów w rodzaju „adeptów plamkoznawstwa„, czy „plamkomanji“. Widocznie na rzeczowe argumenty odpowiedzi dać nie umie, skoro nie stać go na nic więcej, jak na przytoczone powyżej komplimenta, które bynajmniej nie są świadectwem rzeczowości.

Dodać tylko jeszcze pragnę, że miło mi jest znaleźć się w towarzystwie takich „adeptów plamkoznawstwa„, jak płk. Larking.

Co do cen na znaczki, to punkt za punktem z dołączeniem własnej argumentacji postaram się przekonać nie p. Czarnockiego. bo usiłowania moje byłyby bezcelowe, ale ogół zbieraczy, że przecież i ja mam trochę racji.

Skoro się p. Czarnocki sam przyznał do tego, że układał w „podręczniku“ ceny na znaczki, czego ja w artykule swoim nie zaznaczyłem, ani też nie wspominałem, że o „podręcznik“ chodzi, to widocznie ma coś na sumieniu. Poprostu możnaby zastosować z powodzeniem przysłowie: „Uderz w stół, a nożyce się odezwą“. W każdym razie sam fakt, że p. Czarnocki układał w „podręczniku“ ceny, okazał się w skutkach smutny Przejdziemy jednak do właściwego tematu:

1. Jakkolwiek cena na znaczek zależy bardziej od popytu, niż od wysokości nakładu, jednak nie upoważnia to do stwarzania paradoksów, jeśli chodzi o wzajemny stosunek i proporcjonalność cen, **bo popyt na dany egzemplarz, czy też wydanie, może zarówno silnie wzrastać, jak i słabnąć,** należałoby zatem określić cenę pośrednią, nie zaś stworzoną **chwilowym popytem,** lub nierzadko skutkiem spekulacji stucznie wyśrubowaną. To zaś, że niewspółmierność cen występuje także na rynku filatelistycznym, nie dowód jeszcze, by ją popierać, opierając się na cudzych niekonsekwencjach.

2. Jeżeli chodzi o odwrotkę lubelską, to nie stawiam jej na jednym poziomie ze znaczkiem koronowym na papierze żeberkowym (nie wiem skąd się to wzięło?) — przeciwnie, upieram się przy twierdzeniu, że odwrotka Lublina przedstawia trzykrotnie większą wartość, niż powiedzmy 2 koronowy znaczek ząbkowany o papierze żeberkowanym poziomo.

Wobec tego, że ceny na odmiany są nieustalone, co stwierdza sam p. Czarnocki, i płaci się za nie dowolne kwoty, (czytaj: najczęściej żądane) należałoby właśnie ceny te uregulować i to było istotnym powodem, że poruszyłem tę kwęstję w swoim artykule, o czem świadczy najlepiej sam tytuł jego.

To zaś, że ceny w podręczniku mają służyć do zamiany, nie usprawiedliwia niczem braku proporcjonalności ich. Mogę z czystem sumieniem powiedzieć, że interesując się specjalnie wydaniami hal.-kor. i fen.-mark, miałem sposobność i możność przewertowania sporej ilości znaczków masowych i stwierdzić, że w przyzwoitej masówce uszkodzonych znaczków bywa zaledwie 10⁰/₀. W masówce takiej odmiany niektóre, cenione po parę złotych spotykają się bardzo często i nie są warte nieraz kilkudziesięciu groszy, (dla przykładu: 2, 2½, 5 kor. papier żeberkowany poziomo) nie można więc nakładać na nie zbyt wysokich cen, **bo wtedy ceny te miast orjentacyjnych, stają się dezorjentacyjnemi.**

Odnośnie cen na usterki, to proponowałem określenie wartości ich (można tak, jak w „podręczniku“ np. 1 kor. chorągiewka na wieżyczce — wartość trzykrotna), bo nieuczciwi handlarze żerują na naiwnych zbieraczach, a obowiązkiem doświadczeńszych jest bronić ogół przed wyzyskiem, który powoduje zniechęcenie do zbierania znaczków.

Aluzje p. Czarnockiego co do mojej wiedzy filatelistycznej pozostawiam bez odpowiedzi, a chcąc okazać się od niego grzeczniejszym analizować jego wiadomości z dziedziny filatelistyki nie zamierzam.

ROZMAITOŚCI

II. Jugosłowiański Zjazd Filatelistyczny.

W dniach 8 i 9 września odbył się II. Jugosłowiański Zjazd Filatelistyczny przy bardzo licznym współudziale delegatów. Na czas zjazdu klub filatelistyczny w Nowymsadzie (NOVISAD) urządził wystawę w której wzięło udział 36 wystawców. Przyjętym zwyczajym na terenie wystawy został uruchomiony specjalny urząd pocztowy.

Wystawa poczty zeppelinowej.

Z poinformowanych kół dochodzą nas wiadomości, że podobno w przyszłym roku ma odbyć się specjalna wystawa poczty zeppelinowej. Termin i miejsce dotychczas jeszcze nie zostały ustalone.

VI. Australijska Wystawa Filatelistyczna.

Pod protektoratem króla Jerzego V. w dniach 8—17 listopada br., odbędzie się wystawa w Melbourne. Przygotowania wskazują na to, że rozmiary wystawy będą wielkie, ponieważ biorą w niej udział znani filateliści angielscy, jako też poczta angielska.

Royal filatelic society.

W tym samym dni w którym król Jerzy V. obchodzi 25-lecie wstąpienia na tron, t. j. 6. maja 1935 r., urządza się wielkobrytyjską wystawę. Różni się ona od innych tem, że będą na niej reprezentowane tylko znaczki angielskie i to wyłącznie wydania z Wiktorją.

Wystawa Narodowa w Rio de Janeiro.

W dniach 16—23 października br. odbyła się tutaj wystawa narodowa, na którą zostały wydane specjalne znaczki z dopłatą, za 200 + 100, 300 + 100, 700 + 100 i 1000 + 100 R. Nakład wspomnianych znaczków jest ograniczony, bo wynosi tylko 5000 seryj.

Fałszerz.

Znany fałszerz znaczków estońskich Herbert Kull został skazany przez sąd berliński na 18 miesięcy więzienia i na przeciąg 3 lat pozbawiono go praw obywatelskich, tudzież poniósł koszty sądowe. Cały materjał fałszerski został obłożony aresztem.

Międzynarodowy Związek Pocztowy w Bernie.

Jak wiadomo w dniu 9 października 1874r. według projektu Henryka Stephana 21 państw podpisało układ o powstaniu międzynarodowego związku pocztowego. Zatem upłynęło zaledwie kilkanaście dni od czasu, w którym wyżej wspomniany związek obchodził 60-lecie swego istnienia.

Związek Towarzystw Filatelistycznych w U. S. A.

Podobnie jak w innych państwach, również i tutaj został powołany do życia związek, w którym będzie koncentrowało się życie filatelistyczne Stanów Zjednoczonych.

Znany zbiór pod młotem.

Londyńska firma Plumridge & Co. urządza obecnie licytację na której sprzedaje się słynny zbiór znaczków Urugwaju i Argentyny p. E. J. Lee'a. Jak to wszystkim wiadomo, wspomniany zbiór został odznaczony na wystawie wiedeńskiej w ub. r. najwyższym medalem.

Cios dla zbieraczy widokówek.

Międzynarodowy kongres w Kairo uchwalił, że od 1 stycznia 1935 r. widokówki zaopatrzone znaczkiem po stronie obrazka będą uważane za nieofrankowane, czem niewątpliwie zostaną dotknięci wszyscy zbieracze pocztówek.

STOWARZYSZENIA

Zebranie miesięczne Koła Filatelistów w Grudziądzu.

W dniu 8, września br. odbyło się zebranie Koła Filatelistów w lokalu pod Złotym Lwem.

Zebranie zagaił prezes Koła kol. J. Czerwiński, który po sprawozdaniu z dotychczasowej działalności przystąpił do odczytania komunikatów zarządu.

Następnie uchwalono urządzić wystawę lokalną w Muzeum miejskiem przy ul. Legjonów, która odbędzie się w dniach od 1-szego do 15. grudnia.

W skład komitetu wystawowego wchodzą pp.:

Jan Czerwiński — Florjan Łodyga
Dr. Hoffmann — Stefan de Lendorff

Posiedzenia Koła odbywają się 2 razy w miesiącu w lokalu pod Złotym Lwem o godz. 20-tej. Na posiedzeniach tych członkowie zajmują się wymianą znaczków a zarząd urządza loterję która cieszy się dużem powodzeniem.

Sekretarjat Koła mieści się u prezesa przy ul. Legjonów 68 mieszk. 6 i czynny jest codziennie od godz. 17-tej do 19-tej.

Znaczki poczty miejskiej w Przedborzu.

Ciąg dalszy ze strony 5-tej.

po cztery znaczki o zupełnie identycznym rysunku, z których każdy znajduje się w innej grupie. A zatem każda grupa obejmująca 8 znaczków posiada wszystkie znaczki różniące się w drobnych szczegółach rysunku między sobą. Ułożenie typów w arkuszu najlepiej zilustruje nam następująca tabela:

1	2	3	4		1	2	3	4
5	6	7	8		5	6	7	8
1	2	3	4		1	2	3	4
5	6	7	8		5	6	7	8

W jaki sposób możemy wyjaśnić sobie taką budowę arkusza? Zrozumienie tej budowy jest możliwem na podstawie rekonstrukcji otrzymania kliszy drukarskiej, czyli w tym wypadku rysunku na kamieniu litograficznym obejmującym wszystkie znaczki całego arkusza.

Jak zwykle w litografji musiano naprzód wykonać rysunek jednego znaczka albo na kalce specjalnej, z której jest możliwem bezpośrednie przeniesienie na kamień, lub co bardziej jest prawdopodobnem wprost na kamieniu litograficznym. Po chemicznem odrobieniu takiego rysunku na kamieniu litograficznym otrzymuje się kliszę obejmującą tylko jeden znaczek. Z tej pierwszej kliszy sporządza się dopiero pierwsze odbitki na specjalnym papierze białkowym. W tym konkretnym wypadku znaczków I wydania Przedborza, musiano zrobić 8 odbitek i te skleić razem, aby otrzymać pierwszą grupę. Po sklejeniu i przeniesieniu rysunku pierwszych 8 odbitek zpowrotem na kamień litograficzny oraz chemicznem obrobieniu go, uzyskano już kliszę drukarską obejmującą 8 znaczków. Następnie z tak wykonanej kliszy obejmującej 8 znaczków znowu zrobiono 4 odbitki na papierze białkowym, które po sklejeniu i przeniesieniu na większy kamień litograficzny dały dopiero pełną formę drukarską litograficzną obejmującą 32 znaczki w czterech grupach do druku całych arkuszy.

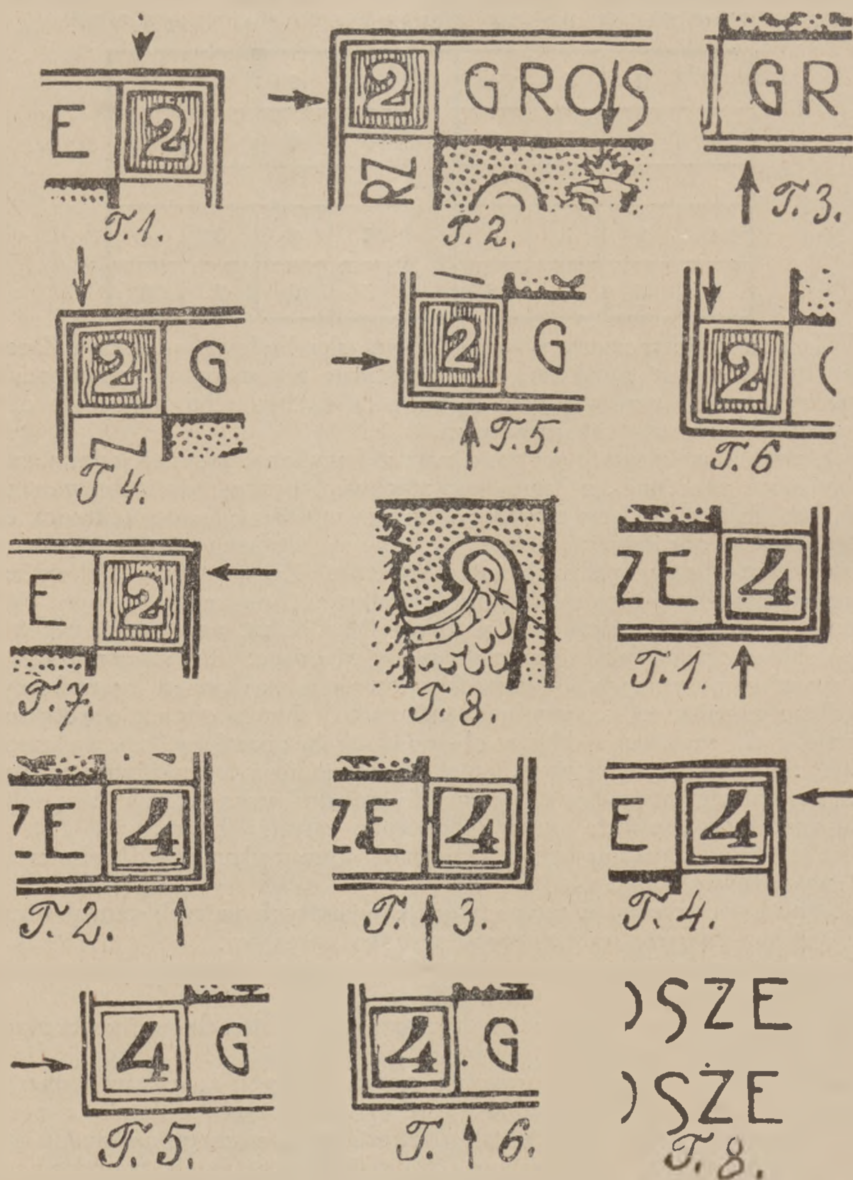
Na takie postępowanie przy sporządzaniu form drukarskich dla obu znaczków tego I wydania wskazują:

1. budowa arkuszy z czterech grup, w których na tych samych miejscach powtarzają się te same typy rysunku znaczków.
2. różne odległości między grupami a między poszczególnemi znaczkami w grupach.
3. występowanie typów na tychsamych miejscach w poszczególnych grupach.

Samo powstanie różnic w rysunku poszczególnych znaczków jednej grupy sprowadzi się teraz do niedokładnej korekty pierwszych odbitek z pierwszej kliszy obejmującej jeden znaczek, jak również i przeniesionego na kamień rysunku pierwszej grupy. Przy przenoszeniu rysunku na papierach białkowych t. zw. „umdrukiem" są nie do' ominięcia pewne drobne niedokładności, które jednak przed utrwaleniem formy czyli wytrawieniem kamienia litograficznego z przeniesionym rysunkiem powinny być usunięte przez korektora. Skoro pierwsza grupa, po utrwaleniu nieskorygowanego rysunku została chemicznie utrwalona, to

wszystkie z niej robione po utrwaleniu odbitki musiały wykazać dokładne potwórzenie utrwalonych niedokładności.

Teraz jednak musimy zapytać jakie ma znaczenie takie występowanie typów z punktu widzenia filatelisty? Odpowiedź musi wypaść: tylko dodatnie, albo-

wiem utrudniają one sfałszowanie znaczków, a nadzwyczajnie ułatwiają rozpoznawanie falsyfikatów, nadto położenie danego oryginalnego znaczka w arkuszu lub przynajmniej w grupie.

Otóż wszystkie cztery pierwsze wydania znaczków Przedborza wykazują typy, jednak różnie ułożone w arkuszach poszczególnych wydań. Oczywiście dopóki nie były opracowane znaczki Przedborza, a wyniki opracowania opublikowane, tak długo mogli żerować na kieszeniach filatelistów różni fałszerze i spekulanci. Obecnie po ukończeniu opracowania a w najbliższym czasie po opublikowaniu wyników ukończą się niecne praktyki fałszerzy, a znaczki te jako naprawdę interesujące wrócą do należnych im wartości.

Dla zaznajomienia czytelników na razie z typami pierwszego wydania podaję oprócz szczegółowej ilustracji charakterystycznych cech poszczególnych typów także i ich opis.

Znaczek 2 gr czerwony:

typ 1 na 1, 5, 17 i 21 znaczku arkusza: przerwana w górnej części druga pionowa kreseczka od lewej strony, cieniująca pole górnej prawej cyfry „2"; po prawej stronie między literami „E" i „D" wyrazu Przedborz przy zewnętrznej ramce mała kropka.

typ 2. na 2, 6, 18 i 22 zn. arkusza: pierwsza pionowa kreseczka cieniująca pole górnej, lewej cyfry „2" przerwana poniżej połowy; nad okiem orła wyrostek skierowany ku górze.

typ 3 na 3, 7, 19 i 23 zn. arkusza: kropka przed „G" dolnego wyrazu „Grosze".

typ 4 na 4, 8, 20 i 24 zn. arkusza: pierwsza pionowa kreseczka, cieniująca pole górnej, lewej cyfry „2", trzy razy przerwana w górnej połowie; wewnętrzna ramka otaczająca lewą, dolną cyfrę „2", połączona ze środkową ramką punktem po lewej stronie.

typ 5 na 9, 13, 25 i 29 zn. arkusza: stopa dolnej, lewej cyfry „2" bez zakończenia zwróconego ku górze.

typ 6 na 10, 14, 26 i 30 zn. arkusza: wewnętrzna ramka otaczająca pole dolnej, lewej cyfry „2" przerwana od góry przy lewem, górnem narożniku.

typ 7 na 11, 15, 27 i 31 zn. arkusza: po prawej stronie górnej, prawej cyfry „2" zlane ze sobą środkowa i zewnętrzna linja ramki; kropka u góry między literami „A" i „S" wyrazu „MIASTO".

typ 8 na 12, 16, 28 i 32 zn. arkusza: na ornamencie prawego skrzydła w górnej części kropka.

Znaczek 4 grosze niebieski.

typ 1 na 1, 5 17 i 21 zn. arkusza: kropka poniżej lewego końca poziomej kreski prawej, dolnej cyfry „4".

typ 2 na 2, 6, 18 i 22 zn. arkusza: kropka poniżej pionowej głównej kreski prawej dolnej cyfry „4"

typ 3 na 3, 7, 19 i 23 zn. arkusza: kropka łącząca linje ramek po lewej stronie prawej, dolnej cyfry „4"

typ 4 na 4, 8, 20 i 34 zn. arkusza: wewnętrzna ramka górnej, prawej cyfry „4" zlana po prawej stronie ze środkową ramką.

typ 5 na 9, 13, 25 i 29 zn. arkusza: pozioma kreska lewej, dolnej cyfry „4" gruba i łukowato wygięta ku górze.

typ 6 na 10, 14, 26 i 30 zn. arkusza: przed literą „G" dolnego wyrazu „GROSZE" kropka tuż obok ramki.

typ 7 na 11, 15, 27 i 31 zn, arkusza: brak cechy wybitniejszej.

typ 8 na 12, 16, 28 i 32 zn. arkusza: kropki pod górną poziomą kreską litery „Z" dolnego wyrazu „GROSZE".

Oczywiście wszystkie powyżej podane charakterystyczne cechy mają służyć tylko do łatwego i szybkiego rozróżnienia poszczególnych typów rysunków

znaczków. Oprócz nich posiada każdy znaczek jeszcze inne drobniejsze lub powtarzające się na niektórych innych, lecz nie na wszystkich znaczkach.

Jak z tego widzimy znaczki I wydania, posiadając taką rozmaitość charakterystycznych cech, są pod względem wykonania nietylko bardzo ciekawe, lecz obecnie i łatwe do odróżnienia od licznych falsyfikatów. Pozatem znane są jeszcze próbnodruki znaczków I wydania, również posiadające identyczne typy jednak wykonane w odmiennych kolorach i to:

2 gr. ceglasty	4 gr. oliwkowy
2 gr. zielony	4 gr. jasno-brunatny.

Wszystkie powyższe znaczki I wydania różnią się od oryginalnych brakiem małej kropki, względnie odmiennym jej wyglądem, która występuje u oryginałów między zewnętrzną linją lewego od widza skrzydła orła, a dolnym rzędem łukowatych kreseczek imitujących poszczególne piórka, jak również odmiennemi odcieniami kolorów i gorszem wykonaniem.

Redaktor i Wydawca Jan Witkowski, Fr. Ratajczaka 15, m. 24.

Z poprzednich tanich ofert JESZCZE są do nabycia!

Sobieski 4 wart.
5, 10, 25, 50 fen,
a) **niestempl.**
zł —,50 za 1 serję
,, 4,50 ,, 10 ,,
,, 40,— ,, 100 ,,

P. H. L. 10 wart.
a) **niestempl**
zł —,30 za 1 serję
,, 2,75 ,, 10 ,,
,, 25,— ,, 100 ,,
b) **stempl.**
zł —,45 za 1 serję
,, 3,75 ,, 10 ,,
,, 35,— ,, 100 ,,

SEJM 1919, 7 wart.
niestempl.
zł —,30 za 1 serję
,, 2,50 ,, 10 ,,
,, 22,50 ,, 100 ,,

dto mały Trąmpczyński
zł 1,— za 10 sztuk
,, 10.— ,, 100 ,,

P. P. / G. G. W.
Duży wybór oryg. arkuszy z błędami wszystkich wartości
10 fen. II płyta stempl.
oryginalny arkusz 100 szt. z błędami wart. ca 50,— zł
cena okazyjna tylko 12,50
Arkusz powyższy nadaje się do celów badawczych i powinien być w każdym większym zbiorze polskim.

5

GNIEZNO, autentyczne
5 i 10 fen stemplow.
zamiast 40.—
tylko zł 28.50

Urzędowe 3-600 f.
11 wartości, niestempl.
zł —,35 za 1 serję
„ 2,75 „ 10 „
„ 28,— „ 100 „

Dto 3-200 fen.
9 wartości, niestempl.
zł 1,75 za 10 serji

10 M

Górny Śląsk
4/60 — 20/80 mk.
3 wart. niestempl,
zł 1,45 za 1 serję
„ 13,— „ 10 „

G. G. Warschau
2 1/2 — 60 fen.
11 wart. stempl.
zł 1,45 za 1 serję
„ 13,50 „ 10 „
„ 120.— „ 100 „

Russisch-Polen

R. Polen 3-40 f
5. wartości
a) **niestempl.**
zł 1,75 za 1 serję
,, 16,— ,, 10 ,,
b) **stempl.**
zł 1,35 za 1 serję
,, 12,50 ,, 10 ,,
,, 110,— ,, 100 ,,

KOPERNIK i KONARSKI
1000, 3000, 5000 mk.
niestempl. lub stempl.
zł 5,— za 100 serji
,, 45,— ,, 1000 ,,

PROWIZORJA
6 wartości
10,000/20—100,000/5 mk.
a) **niestempl.**
zł —,40 za 1 serję
,, 3,50 ,, 10 ,,
,, 30,— ,, 100 ,,
b) **stempl.**
zł —,30 za 1 serję
,, 2,50 ,, 10 ,,
,, 22,— ,, 100 ,,

Korony cięte
12 wartości.
3 hal. — 5 koron
niestempl.
zł 2,95 za 1 serję

Korfanty 10 f. — 1 mk.
cięte i ząbkowane
14 wart. niestempl.
zł 7,75 za 1 serję
„ 67,50 „ 10 „

LEVANT I.
zł 4.75 za 1 serję
,, 40.— „ 10 ,,

Górny Śląsk
4 wart. najwyższe 80, 100, 200 i 300 mk.
niestempl.
zł —,25 za 1 serję
,, 2,— ,, 10 ,,

S. O. 1920.

S. O. 1920. 5 f.—5 k.
a) niestempl.
zł —,40 za 1 serję
,, 3,50 ,, 10 ,,
,, 30,— ,, 100 ,,
b) stempl.
,, —,60 za 1 serję
„ 5,50 ,, 10 ,,
,, 47,50 ,, 100 „

Dopłata nieb.
2—500 fen. 9 wart.
niestempl.
zł —,95 za 1 serję
„ 9,— „ 10 „

Dopłata 50—2000 mk
zł 1,— za 10 serji
zł 9,— ,, 100 ,,

Postgebiet Ob. Ost

11 w. niestempl.
zł 4,75 za 1 serję
„ 42,50 „ 10 „

Prosimy o zamówienia zapasowe!

Nowe oferty likwidacyjne!

Sosnowiec trójkąt
niestempl.
zamiast 5.— tylko 3,90

P. P./G. G. W. stempl.
5/2½ fen. zł 4,50 za 100 szt.
10 ,, zł 3,50 za 100 ,,

Lublin 3/15 niestempl.
zł —,25 za 1 szt.
,, 2,25 ,, 10 ,,
45/60 hal. stempl.
zł —,60 za 1 szt.
,, 5,50 ,, 10 ,,

Poznań 5/7½, 10/25, 10/40 fen. —stempl.
zamiast 1,90 zł —,95 za 1 serję
,, 8,50 ,, 10 ,,

3 hal. — 5 Kor. ząbk.
12 wartości — niestempl.
zamiast —,50
tylko zł —,35 za 1 serję
,, 3,— ,, 10 ,,
,, 27,— ,, 100 ,,

3-50 fen. cięte, niestempl.
zam. -,75 tylko —,50 za 1 serję
4,— ,, 10 ,,

Wystawa Marek 1919 r. — ząbk
5 wart. na oryginalnym liście
zam. 3,— tylko 1,25 za 10 serji
11,50 ,, 100 ,,

Lotnicze 1, 2 i 3 gr.
niestempl. zamiast zł —,70
tylko zł —,40 za 1 serję
,, 3,50 ,, 10 ,,
,, 30,— ,, 100 ,,
(Michel mk. 1,10 za serję !)

Port Gdańsk
1, 2 i 3 gr niestempl.
zam. —,45 tylko—,25 za 1 serję
2,25 ,, 10 ,,
20,— ,, 100 ,,
(Michel mk. 1,15 za 1 serję!)

Port Gdańsk 10 i 15 gr
I płyta. Bardzo rzadkie !!
niestempl. zamiast 4,50
tylko zł 2,50 za 1 serję
,, 9,— ,, 4 ,,
,, 20,— ,, 10 ,,

5, 10, 15, gr — II płyta, 20 gr — okręt, 25 gr — Piłsudski
niestempl. zamiast zł 3,—
tylko zł 1 95 za 1 serję
,, 7,50 ,, 4 ,,
,, 18,50 ,, 10 ,,

Dopłata Krakowska
15/36 hal. fiolet.
stemplowana kasownikiem „Gorlice"
(kasował tylko urząd w Gorlicach !)
z gwaran. prof. Miksteina!
zamiast 85,—
tylko **zł 60,—** za 1 szt.

Znaczek ten powinien być w każdym zbiorze! Posiadamy małą ilość z jedynej przez nas zakupionej w swoim czasie od p. prof. Mieszkowskiego partji. Cały nakład wynosi zaledwie kilkaset sztuk.

Wyjątkowa okazja!

C. G. H. S. z cyfrą „21"
5, 10, 15, 20, 30 i 50 fen.
stempl. zamiast zł 1,35
tylko —,85

Luboml 5 wartości
cięte, niestempl.
zł —,90 za 1 serję
,, 3,— ,, 4 ,,
,, 7,— ,, 10 ,,
,, 60,— ,, 100 ,,

Uwaga. Powyższe znaczki są wprawdzie autentyczne, lecz nie zostały puszczone w obieg, i tylko jakie takie powinny być w zbiorach polskich.

KORFANTY
10, 20, 40 i 60 fen cięte i ząbk. 8 wart. niestempl.
zamiast 4,10
tylko zł 2,20 za 1 serję
,, 8,— ,, 4 ,, w czworobloku
,, 20,— ,, 10 ,,

KORFANTY
10, 20, 40 i 60 fen.
tylko cięte, niestempl.

zamiast zł 1,35
tylko zł —,75 za 1 serję
,, 6,50 ,, 10 ,,
,, 45,— ,, 100 ,,

Poczta balonowa
Zawody „Gordon Benett'a" 1934 rok.

oryginalne listy z kasownikami pamiątkowemi
(patrz w tekście)

Balon „Legjonowo"
zł —,95 za list

Balon „Syrena"
zł —,95 za list

Zawody 1928 r.
4 oryginalne listy
Balony: Warszawa, Lwów, Kraków, Poznań.
ze specjalnemi znaczkami L. O. P. P.
cena okazyjna zamiast zł 22,50
tylko zł 16,50 za serję

dto. cięte znaczki
zamiast 47,50 tylko 37,50 za serję

LISTY powyższe mają wielką przyszłość!

Olbrzymi wybór czworobloków polskich, mamy jeszcze naskładzie.

Prosimy o listy braków!

Druk. „POL" POLSKA FABRYKA WYROBÓW PAPIEROWYCH Sp. z o. odp. Poznań, Grobla 14